

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 79.197/1
van 29 mei 2026

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, wat betreft de uitzondering op het achteruitgangsverbod voor de verplaatsing van verontreinigd water of sediment’

Op 8 april 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen verlengd tot 2 juni 2026, een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, wat betreft de uitzondering op het achteruitgangsverbod voor de verplaatsing van verontreinigd water of sediment’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 19 mei 2026. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 29 mei 2026.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING

2. Het voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest strekt tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2026/805 van het Europees Parlement en de Raad van 30 maart 2026 ‘tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid, Richtlijn 2006/118/EG betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand en Richtlijn 2008/105/EG inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid’ (artikel 2 van het voorontwerp).

Hiertoe wordt het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’, gecoördineerd op 15 juni 2018 (hierna: Waterwetboek) gewijzigd. Artikel 3 van het voorontwerp voegt een paragraaf 3 toe aan artikel 1.1.3 van het Waterwetboek met een aantal definities die gelden voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4 van het Waterwetboek die gelden in afwijking van de paragrafen 1 en 2 van dezelfde bepaling. Artikel 5 van het voorontwerp voegt de paragrafen 4 en 5 toe aan artikel 1.7.2.5.4 van het Waterwetboek. Er wordt in een overgangsregeling voorzien (artikelen 7 en 8).

Concreet worden een aantal definities in intern recht omgezet uit artikel 1, 2), van richtlijn (EU) 2026/805 en wordt artikel 1, 3) b), van dezelfde richtlijn omgezet in de mate dat het artikel 4, lid 7ter invoegt in richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 ‘tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid’ (hierna: kaderrichtlijn water). Dat laatste artikel staat onder bepaalde voorwaarden een achteruitgang toe van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam als gevolg van de verplaatsing van reeds aanwezige vervuiling in water en sediment, zolang er geen netto-toename is van de vervuiling.

VORMVEREISTE

3. Voor zover artikel 5 van het voorontwerp, dat erin voorziet dat verontreinigd water (of sediment) van een oppervlaktewaterlichaam of van een grondwaterlichaam kan worden verplaatst naar een (ander) oppervlaktewaterlichaam, betrekking heeft op grondwaterlagen die zich over het grondgebied van meer dan één gewest uitstrekken, dient te worden voldaan aan de

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

overlegverplichting, bedoeld in artikel 6, § 2, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

ALGEMENE OPMERKING

Partiële omzetting van richtlijn (EU) 2026/805

4. Uit de samenlezing van de artikelen 288, lid 3, en 291, lid 1, van het VWEU en artikel 4, lid 3, van het VEU, volgt dat een lidstaat verplicht is tot een correcte, volledige en tijdige omzetting van richtlijn (EU) 2026/805.

Ook moet een lidstaat zich tijdens de in een richtlijn vastgestelde omzettingstermijn onthouden van de vaststelling van bepalingen die de verwezenlijking van het door die richtlijn voorgeschreven resultaat ernstig in het gedrang zouden brengen.²

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt gesteld dat:

- (enkel) het bij artikel 1, 3), b), van richtlijn (EU) 2026/805 ingevoegde artikel 4, lid 7ter, van de kaderrichtlijn water (versneld) wordt omgezet om enerzijds “een vergunningenstop te vermijden voor alle grote en kleine projecten met lozing van verontreinigd bemalingswater en anderzijds een (milieu)kosten-efficiënte zuivering van bemalingswater te stimuleren mede in het licht van de te bereiken doelstellingen van de kaderrichtlijn water”;

- (ook) de bij artikel 1, 2), van richtlijn (EU) 2026/805 gewijzigde en ingevoegde definities van de kaderrichtlijn water worden omgezet “voor zover zij relevant zijn voor de toepassing van de nieuwe uitzonderingsbepaling voorzien in artikel 4, lid 7ter kaderrichtlijn water”;

- erover zal worden gewaakt dat de overige bepalingen van richtlijn (EU) 2026/805 tijdig zullen worden omgezet zodat de gedeeltelijke omzetting beperkt in de tijd zal zijn.

5. Zoals uit deze toelichting blijkt, is de omzetting die bij het voorontwerp aan richtlijn (EU) 2026/805 wordt verleend zeer beperkt omdat de ontworpen regeling enkel gericht is op de (toepassing van de) nieuwe uitzonderingsbepaling voorzien in artikel 4, lid 7ter van de kaderrichtlijn water en geen rekening wordt gehouden met de andere maatregelen die noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat de overige bepalingen van richtlijn (EU) 2026/805 die het kader vormen waarin de voormelde nieuwe uitzonderingsbepaling wordt omgezet, in hun geheel worden omgezet.

Aldus te werk gaan, getuigt niet van goede wetgevingstechniek.

² HvJ 18 december 1997, C-129/96, *Inter-Environnement Wallonie*, ECLI:EU:C:1997:628, punt 50; HvJ 8 mei 2003, *Atrai*, C-14/02, ECLI:EU:C:2003:265, punt 58; HvJ 4 juli 2006, *Adeneler*, C-212/04, ECLI:EU:C:2006:443, punt 121.

Om zo goed mogelijk, op de meest logische en de meest dienstige wijze rekening te houden met de maatregelen die nodig zijn voor de omzetting van richtlijn (EU) 2026/805, dienen al deze maatregelen in een omvattend geheel bekeken en uitgewerkt te worden.

In deze context is het dan ook aan te bevelen om alle maatregelen die nodig zijn voor de omzetting van richtlijn (EU) 2026/805 in een en dezelfde hervorming te behandelen, in plaats van enkel de nieuwe uitzonderingsbepaling in artikel 4, lid 7ter, van de kaderrichtlijn water om te zetten.

6. Daarnaast vereist een correcte uitvoering van een richtlijn dat haar bepalingen worden omgezet met een onbetwistbare dwingende kracht en met een specificiteit, nauwkeurigheid en duidelijkheid die nodig zijn om te voldoen aan het vereiste van rechtszekerheid.³

In dat verband dient de afdeling Wetgeving de aandacht te vestigen op een aantal punten.

6.1. Het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, van het Waterwetboek definieert een aantal begrippen die enkel gelden voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4 van het Waterwetboek in afwijking van de definities in de paragrafen 1 en 2 van artikel 1.1.3 van het Waterwetboek.

Aangezien het enkel de bedoeling is om het nieuw ingevoegde artikel 4, lid 7ter, van de kaderrichtlijn water om te zetten in interne regelgeving is het niet duidelijk waarom deze definities gelden voor het hele artikel 1.7.2.5.4 van het Waterwetboek in plaats van enkel voor de ontworpen paragraaf 4 van deze bepaling.

Bij wijze van voorbeeld geeft punt 5° van het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, van het Waterwetboek een definitie van “achteruitgang van de toestand van een waterlichaam” en zet hiermee artikel 1, 2), g), van richtlijn (EU) 2026/805 om in interne regelgeving. Het is niet duidelijk waarom deze definitie is opgenomen. Deze term komt niet voor in het ontworpen artikel 1.7.2.5.4, § 4, van het Waterwetboek zodat geen nood is aan dat artikel. Die term komt echter wel voor in artikel 1.7.2.5.4, § 1, van het Waterwetboek. De impact van deze definitie op deze laatste bepaling en de overeenstemming ervan met richtlijn (EU) 2026/805 is evenmin duidelijk.

6.2. Punt 1° van het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, van het Waterwetboek geeft een definitie van ‘goede chemische toestand van oppervlaktewater’, en zet hiermee artikel 1, 2) a), van richtlijn (EU) 2026/805 om in interne regelgeving. De ontworpen definitie somt onder de punten a), b) en c) drie waarden op die niet mogen worden overschreden.

6.2.1. Punt a) verwijst naar de milieukwaliteitsnormen voor prioritaire stoffen, vermeld in bijlage I, deel A bij richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 ‘inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG’. Die richtlijnbijlage wordt vervangen door artikel 3, 10) samengelezen met bijlage VI, punt 2), van richtlijn (EU) 2026/805

³ K. LENAERTS en P. VAN NUFFEL, Europees Recht, Intersentia, Antwerpen, 2017, 591, nr. 774.

en in de ontworpen definitie wordt dynamisch verwezen naar die richtlijnbijlage. Artikel 3, 10) samengelezen met bijlage VI, punt 2), van richtlijn (EU) 2026/805 wordt evenwel niet omgezet met het voorontwerp.

In het interne recht is bijlage I, deel A van richtlijn 2008/105/EG omgezet in titel II, hoofdstuk 2.3 ‘Milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren’ van VLAREM II en bijlage 2.3.1, van VLAREM II.

De partiële omzetting brengt met zich mee dat twee verschillende bijlagen zullen gelden⁴ waarvan de toepasselijkheid afhankelijk wordt van de toe te passen norm.⁵ De vraag rijst of dit wel de bedoeling is van de stellers van het voorontwerp temeer omdat hierdoor de rechtszekerheid in het gedrang lijkt te worden gebracht.

6.2.2. Punt b) verwijst naar ‘de milieukwaliteitsnormen voor stroomgebiedspecifieke verontreinigende stoffen’ zonder verdere specificering. Artikel 1, 2), a), van richtlijn (EU) 2026/805 verwijst naar ‘de milieukwaliteitsnormen voor stroomgebiedspecifieke verontreinigende stoffen die zijn vastgesteld en toegepast overeenkomstig artikel 8*quinq*ues van die richtlijn’. Het artikel 8*quinq*ues waar in de richtlijndefinitie naar wordt verwezen, wordt in richtlijn 2008/105/EG ingevoegd bij artikel 3, 7), van richtlijn (EU) 2026/805. In die richtlijn bepaling wordt verwezen naar onder meer stroomgebiedspecifieke verontreinigende stoffen die vallen onder categorieën van deel A van bijlage II van richtlijn 2008/105/EG. Die richtlijn bijlage II wordt toegevoegd bij artikel 3, 11), van richtlijn (EU) 2026/805, dat zelf doorverwijst naar de bijlage VII bij richtlijn (EU) 2026/805. Echter, artikel 3, 7), en 11) en de bijbehorende bijlage VII van richtlijn (EU) 2026/805 worden niet omgezet met het voorontwerp.

Deze partiële omzetting brengt ook in dit geval mee dat de rechtszekerheid in het gedrang lijkt te worden gebracht.

6.2.3. Punt c) verwijst naar ‘de op effect gebaseerde *drempelwaarden* als die beschikbaar zijn’. Artikel 1, 2), a), van richtlijn (EU) 2026/805 verwijst naar ‘de op effect gebaseerde *triggerwaarden*, indien beschikbaar’. In de ontworpen definitie moet dezelfde term worden gehanteerd als in de richtlijndefinitie. Zowel richtlijn (EU) 2026/805 als het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, 4°, van het Waterwetboek hanteren een identieke definitie voor ‘op effect gebaseerde triggerwaarde’.⁶

6.2.4. Hierover bevraagd, gaf de gemachtigde volgende toelichting:

⁴ Dat is anders voor het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, 2°, van het Waterwetboek dat artikel 1, 2), c), van richtlijn (EU) 2026/805 omzet en dat een definitie geeft van ‘stroomgebiedspecifieke verontreinigende stoffen’ met een verwijzing naar bijlage II bij de kaderrichtlijn water die hier wel kan worden aanvaard.

⁵ Enerzijds een set van milieukwaliteitsnormen voor prioritaire stoffen vastgelegd in bijlage 2.3.1 van VLAREM II die algemeen van toepassing is en de omzetting is van bijlage I, deel A van richtlijn 2008/105/EG voor de vervanging ervan bij artikel 3, 10, samengelezen met bijlage VI, punt 2), van richtlijn (EU) 2026/805, en anderzijds een set van milieukwaliteitsnormen voor prioritaire stoffen vastgelegd in bijlage I, deel A van richtlijn 2008/105/EG na de vervanging ervan bij artikel 3, 10, samengelezen met bijlage VI, punt 2), van richtlijn (EU) 2026/805 en die geldt voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4 van het Waterwetboek.

⁶ In het licht van de verwijzing in punt c) schept dit ook een probleem van interne coherentie.

“Het gaat om de omzetting van artikel 1, 2), a) van richtlijn 2026/805. Voor een betere leesbaarheid werd ervoor gekozen deze bepaling door middel van een opsomming te formuleren. Om verwarring te vermijden zal de definitie in de volgende zin worden aangepast om deze meer in lijn te brengen met de Europese tekst:

‘goede chemische toestand van oppervlaktewater: de chemische toestand van een oppervlaktewaterlichaam waarin de concentraties van verontreinigende stoffen de volgende waarden niet overschrijden:

- a) de milieukwaliteitsnormen voor prioritaire stoffen;
- b) de milieukwaliteitsnormen voor stroomgebiedspecifieke verontreinigende stoffen;
- c) de op effect gebaseerde triggerwaarden, als die beschikbaar zijn;’

Tevens om verwarring te vermijden en zoveel mogelijk aan te sluiten bij de Europese tekst, zal het woord triggerwaarden worden gebruikt. Deze waarden zijn op effect gebaseerde triggerwaarden, d.w.z. dat niet één stof op zich wordt gemonitord maar dat het effect van een mengsel van stoffen wordt beschouwd. In eerste instantie gaat het hier om de cumulatieve effecten van oestrogene stoffen. De lidstaten moeten dit effect gedurende 2 jaar meten samen met de klassieke analyseresultaten van 3 oestrogene stoffen die als prioritaire stof zijn opgenomen. Op basis van een vergelijking tussen beiden kan de Europese Commissie in de toekomst ‘op effect gerichte triggerwaarden’ vaststellen die dan ook deel zullen uitmaken van de chemische toestand.”

Het tekstvoorstel van de gemachtigde verwijdt in het ontworpen punt a) de link met richtlijn 2008/105/EG en hanteert in punt c) de terminologie van de richtlijndefinitie. De verwijzing in punt a) wordt met dit tekstvoorstel minder precies en dus algemener.

Bovendien heeft deze definitie tot gevolg dat in het Waterwetboek twee definities van dezelfde notie worden opgenomen. In artikel 1.1.3, § 1, 26°, van het Waterwetboek is namelijk ook een omschrijving opgenomen van de ‘goede chemische toestand van het oppervlaktewater’.

Het tekstvoorstel van de gemachtigde verhelpt niet aan het naast elkaar gelden van twee bijlagen (opmerking 6.2.1); dat kan worden verholpen door de inwerkingtreding van deze partiële omzetting uit te stellen tot de omzetting van de thans niet omgezette richtlijnbepalingen.

6.3. Punt 2° van het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, van het Waterwetboek geeft een definitie van ‘prioritaire stoffen’, en zet hiermee artikel 1, 2) b), van richtlijn (EU) 2026/805 om in interne regelgeving. De ontworpen definitie verwijst naar de stoffen, vermeld in bijlage I, deel A bij richtlijn 2008/105/EG. Hier kan *mutatis mutandis* worden verwezen naar opmerking 6.2.1.

6.4. Gevraagd waarom in de definitie ‘achteruitgang van de toestand van een waterlichaam’ in het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, 5°, van het Waterwetboek dat artikel 1, 2), g), van richtlijn 2026/805 omzet, wordt verwezen naar een richtlijn bepaling en niet naar interne regelgeving, zoals ook in verschillende andere punten van het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, van het Waterwetboek, antwoordde de gemachtigde:

“In deze definities is een verwijzing naar de richtlijnbepalingen in de meeste gevallen noodzakelijk omdat de vereiste wijzigingen aan interne regelgeving nog niet werden doorgevoerd. Hiervoor zijn wijzigingen aan VLAREM II nodig die op korte termijn zullen volgen. De ontwerp teksten daarvoor zijn al in opmaak. De definities zullen in een

parallel decretaal traject dan ook worden aangepast zodat ze verwijzen naar de interne regelgeving.

De definitie ‘achteruitgang van de toestand van een waterlichaam’ wordt alvast in volgende zin aangepast, zodat niet langer wordt verwezen naar bijlage V bij de Kaderrichtlijn Water:

‘het achteruitgaan van de toestand van ten minste één van de verontreinigende stoffen die bepalend zijn voor de chemische toestand, of van de kwaliteitselementen die bepalend zijn voor de ecologische toestand dan wel het ecologisch potentieel, of van de grondwaterstand die bepalend is voor de kwantitatieve toestand van een grondwaterlichaam met minstens één klasse, zelfs als die achteruitgang niet leidt tot een lagere klassering van het waterlichaam als geheel. Als een kwaliteitselement of stof zich echter al in de laagste klasse bevindt, vormt elke verdere verslechtering van dat element een achteruitgang van de toestand van het waterlichaam;’”.

Het tekstvoorstel van de gemachtigde heeft betrekking op punt 5° van het ontworpen artikel 1.1.3, § 3, van het Waterwetboek dat artikel 1, 2), g), van richtlijn (EU) 2026/805 omzet. Het tekstvoorstel verwijst weliswaar niet meer naar bijlage V bij de kaderrichtlijn water maar wijkt wel af van de definitie die wordt gegeven in artikel 1, 2) g), van richtlijn 2026/805/EU.⁷ Dit moet worden verholpen.

6.5. Op de vraag waarom het begrip ‘verontreiniging’ in het ontworpen artikel 1.7.2.5.4, § 4, 1°, van het Waterwetboek dat artikel 1, 3), b), van richtlijn (EU) 2026/805 omzet, wordt gehanteerd en niet ‘verontreinigingsbelasting’ en of er een betekenisverschil is, antwoordde de gemachtigde:

“De tekst wordt aangepast om overeen te stemmen met de Europese tekst. De notie ‘verontreiniging’ wordt vervangen door het richtlijnconforme ‘verontreinigingsbelasting’.”

Met deze tekstaanpassing kan worden ingestemd.

7. Uit wat voorafgaat volgt dat de ontworpen bepalingen nog aanpassingen behoeven en dat de definities en hun doorwerking naar het ontworpen artikel 1.7.2.5.4 van het Waterwetboek niet beantwoorden aan de vereiste van rechtszekerheid geldend bij de omzetting van richtlijnen: het ontworpen artikel 1.7.2.5.4, § 4, 3°, stelt als voorwaarde dat er bevestigd wordt dat het ontvangende oppervlaktewaterlichaam niet in een goede chemische toestand verkeert met betrekking tot de meeste verplaatste verontreinigende stoffen. Voor onder meer de stroomgebiedspecifieke verontreinigende stoffen lijkt – bij gebrek aan omzetting van artikel 8*quinquies* van richtlijn 2008/105/EG – niet te worden gegarandeerd dat alle richtlijnbeoordelingen relevant voor de toepassing van artikel 4, lid 7*ter*, van de kaderrichtlijn water, zijn omgezet. Aansluitend hierbij wordt niet voorzien in een omzetting van artikel 1, 3), c), van richtlijn (EU) 2026/805 wat eveneens vragen doet rijzen over de correcte omzetting van de regeling waarvoor de omzetting wordt beoogd.

⁷ Deze richtlijndefinitie stemt overeen met de invulling van het begrip “achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam” gegeven door het Hof van Justitie (Grote kamer) 1 juli 2015, C-461/13, en HvJ 5 mei 2022, C-525/20, Association France Nature Environnement, punt 27, ECLI:EU:C:2022:350.

Op dit punt maakt de afdeling Wetgeving bijgevolg een voorbehoud.

Standstill-beginsel met betrekking tot het recht op bescherming van de gezondheid en van een gezond leefmilieu

8. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt dat ieder het recht heeft om een menswaardig leven te leiden. Daartoe waarborgen de onderscheiden wetgevers, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt niet wat die rechten, waarvan enkel het beginsel wordt uitgedrukt, impliceren, waarbij elke wetgever ermee is belast die rechten te waarborgen, overeenkomstig het tweede lid van dat artikel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten.

Artikel 23, derde lid, 2° en 4°, van de Grondwet dat het recht op bescherming van de gezondheid en het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu tot de erin verankerde economische, sociale en culturele rechten rekent, draagt de bevoegde wetgevers op om het recht op gezondheid en het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu te waarborgen.

Artikel 23, derde lid, 2° en 4°, van de Grondwet bevat een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde regelgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.⁸

Het Grondwettelijk Hof benadrukte in dit verband dat de bescherming van het leefmilieu en van de gezondheid een belangrijke maatschappelijke bekommernis vormt.⁹

9. Gevraagd, bij ontstentenis hiervan in de memorie van toelichting, naar een verantwoording in het licht van het *standstill*-beginsel voor de ontworpen regeling, antwoordde de gemachtigde:

“(…)

De ontworpen wijzigingen hebben tot doel bepaalde activiteiten mogelijk te maken zonder aanzienlijke impact op het huidige beschermingsniveau. Het gaat daarbij om activiteiten die maatschappelijk relevant zijn, zoals bemalingen voor de aanleg van rioleringen, infrastructuur en woningen, of voor de uitvoering van bepaalde natuurherstelmaatregelen.

Bij de beoogde verplaatsing van water of sediment gaat het om een verplaatsing van verontreinigende stoffen van een oppervlakte- of grondwaterlichaam naar een ontvangend oppervlaktewaterlichaam, zonder dat er sprake is van enige toename van verontreiniging in het geheel van grondwater en oppervlaktewater. Conform het artikel moet de totale verontreinigingsbelasting op het milieu immers ongewijzigd blijven.

Vanuit een integrale compartimentoverschrijdende benadering wordt er dus netto geen verontreiniging toegevoegd. Meer zelfs, ingeval van zuivering voorafgaand aan de

⁸ GwH 11 december 2025, nr. 174/2025, B.5.4.

⁹ *Id.*, B.7.1. Zie ook GwH 28 februari 2019, nr. 37/2019, B.17.3 en GwH 11 maart 2021, nr. 43/2021, B.32.2.

verplaatsing van water of sediment, wordt er net significante milieuwinst geboekt doordat netto een gedeelte van de verontreiniging wordt weggenomen. Het beschermingsniveau wordt door deze systematiek dus gevrijwaard. Als er al achteruitgang kan worden vastgesteld, is dit lokaal en beperkt. Bovendien is de achteruitgang conform de Europese regelgeving en wat dus op Europees niveau als aanvaardbaar wordt beschouwd.

Aldus geldt dat er vanuit een systemische benadering van de waterlichamen geen sprake zal zijn van enige achteruitgang van het beschermingsniveau. En zelfs indien er sprake zou zijn van enige achteruitgang, is deze niet aanzienlijk te noemen.

De toetsing aan het standstill-beginsel werd dus meegenomen voorafgaand aan de aanname van deze regelgeving. Bovenstaande overwegingen doen besluiten dat de ontworpen regeling ertoe leidt dat het beschermingsniveau niet (aanzienlijk) achteruit gaat. De verontreinigingsbelasting op het milieu blijft ongewijzigd en enige vorm van achteruitgang is niet van die aard dat zij kan worden beschouwd als aanzienlijk en een inbreuk uitmaakt op het standstill-beginsel.”

10. Het antwoord van de gemachtigde dat er geen sprake kan zijn van achteruitgang en indien dat toch het geval is, dat de achteruitgang slechts “lokaal en beperkt” is, overtuigt niet. De afdeling Wetgeving stelt immers vast dat het ontworpen artikel 1.7.2.5.4, § 4, van het Waterwetboek een schending van de vastgestelde milieudoelstellingen door de achteruitgang van het ontvangend oppervlaktewaterlichaam¹⁰ als gevolg van een verplaatsing van (verontreinigd) water of sediment van hetzelfde of van een ander oppervlaktewaterlichaam, of van een grondwaterlichaam onder een aantal voorwaarden ongedaan maakt. De achteruitgang van het thans geboden beschermingsniveau die hieruit volgt is dan ook materieel verankerd in een aantal voorwaarden waaraan de ontworpen regeling is onderworpen. Bij wijze van voorbeeld blijkt zulks uit de voorwaarde in punt 1° dat alle *haalbare* maatregelen, *indien uitvoerbaar*, werden genomen om de overbrenging van *verontreiniging tot een minimum te beperken* en de *negatieve effecten* voor de toestand van de getroffen waterlichamen te *beperken*, (punt 1°), de voorwaarde in punt 3° dat *niet wordt verwacht* dat de ecologische toestand of het ecologisch potentieel van het ontvangende waterlichaam in een lagere klasse zal terechtkomen als gevolg van de verplaatsing van die verontreinigende stoffen en de voorwaarde in punt 6° dat er *geen significant betere* milieuoptygen zijn, om redenen van *technische* haalbaarheid of *onevenredig hoge* kosten.

Het verdient dan ook aanbeveling om de memorie van toelichting op dit punt aan te vullen met een meer afdoende verantwoording waarom de in de ontworpen regeling toegelaten achteruitgang van een ontvangend oppervlaktewaterlichaam die, gezien de verschillende aard van een oppervlaktewaterlichaam, niet steeds “lokaal en beperkt” lijkt te kunnen zijn, geen aanzienlijke vermindering impliceert van het beschermingsniveau dat wordt geboden door de thans van toepassing zijnde wetgeving en, in voorkomend geval, met een redelijke verantwoording voor de aanzienlijke achteruitgang van het geboden beschermingsniveau.

¹⁰ Een onderscheiden oppervlaktewater, zoals een meer, een waterbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een overgangswater, of een deel van een stroom, rivier, kanaal of overgangswater (artikel 1.1.3, § 2, 7°, van het Waterwetboek).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 5

11. Het ontworpen artikel 1.7.2.5.4, § 5, van het Waterwetboek machtigt de Vlaamse Regering tot het vaststellen van nadere regels om te beoordelen of de voorwaarden, vermeld in paragraaf 4 zijn vervuld.

De draagwijdte van de delegatiebepalingen om ‘nadere regels’ of ‘nadere eisen’ te bepalen, is onduidelijk.

Ofwel wordt daarmee niets meer beoogd dan wat reeds voortvloeit uit de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de Vlaamse Regering beschikt op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. In dat geval is een specifieke delegatie aan de Vlaamse Regering overbodig en dienen de genoemde bepalingen uit het voorontwerp te worden weggelaten of te worden ingeperkt.

Ofwel reiken de aan de Vlaamse Regering verleende opdrachten verder dan wat uit de algemene uitvoeringsbevoegdheid voortvloeit, wat in dit geval zeer aannemelijk is gelet op de aard van de richtlijnbeoordelingen die op grond van die delegaties moeten worden omgezet. In dat geval dient het voorwerp van de machtiging te worden gepreciseerd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Pierre LEFRANC